

Etruszk írás emlékek – magyar szavak, mondatok?

Kevés európai népről hallottunk, melynek történetét annyi titok, fellángolás és elhallgatás övezte volna, mint az etruszkokét az elmúlt több mint két évezredben. E népet, különösen a nyelvét és írását napjainkban is leginkább a rejtélyes jelzővel illetik. Több ezer etruszk írás emléket ismerünk. Hosszabb terjedelmű feliratokat őriz a három PYRGI ARANYLEMEZ, A MAGLIANOI ÓLOMLEMEZ, a PERUGIAI HATÁRKŐ, a LEMNOSI ÁLDOZATI KŐ, a CAPUAI TEGOLA/TÁBLA, a ZÁGRÁBI HALOTTI LEPEL. Vajon örök rejtély marad egy olyan nép gondolat- és érzésvilága, melynek írásbeliségét több ezer emlék bizonyítja? Mit tehetünk mi, ma élő magyarok, az eurázsiai ősnyelv és ősi írás örököseiként egy ókori nép megismeréséért? Elegendő-e anyanyelvünk és rovásjeleink ismerete a több mint kétezer évvel ezelőtt a Földközi tenger környékén készült írások értelmezéséhez?

Az etruszkok múltjáról röviden

Az etruszk társadalom gazdagságát, fényűző életét a fémfeldolgozással, mezőgazdasággal, hajózással kapcsolatos tudás és a kedvező természeti feltételek szerencsés találkozása alapozta meg. Kiemelkedőt alkottak a művészet és a sport terén is. Írásbeliségük a mindennapi élet része volt, időben megelőzte a görög és latin írás megjelenését. 3 ezer éve készült az a bronz baltatok, melynek ligatúrái az általunk ismert rovásjelekből állnak.

A régészeti leletek alapján a Kr. e. második évezred végén, a XIII-XI. évszázadban jelent meg a későbbi Etruria területén az a műveltség, amelyet a kutatók a Duna medencéből eredeztetnek, s melynek elemeit felfedezhetjük az etruszkok létével kapcsolatos fémtárgyaiban, egyéb eszközeikben, temetkezési szokásaikban. Róma etruszk elírások szerinti alapításakor, Krisztus előtt 753-ban már a közeli etruszk város, Veii virágzó település volt. A Kr. e. 6. században érték el hatalmuk csúcsát, majd az évezred második felében fokozatosan veszítették el hatalmukat. Az etruszk Tarchiniusok elűzése után Róma a déli latin nép hatalma alá került, emellett folyamatosan tartaniuk kellett a görögök támadásaitól is. A Kr. e. 4. század elején gall törzsek foglalták el a Pó-völgyét, ezt követően a rómaiak számos, korábban etruszk befolyás alatt álló várost hódítottak meg, ami már Etruria függetlenségének végét jelentette.

Sokan elmenekültek, az Alpokban és az észak-nyugati Kárpátokban telepedtek le egy időre, majd haladtak keleti irányba. A későbbiekben is számon tartották a települések, családok, tárgyak, szokások etruszk eredetét. Az etruszk származással büszkélkedő Augustus császár barátja volt az etruszk Maecenas, aki teljes vagyonát az irodalom és művészetek támogatására áldozta. Közéjük tartozott Vergilius aki az Aeneis-ban jelentékeny szerepet juttat az etruszkok hősiességének. Kortársa, Titus Livius biztatására foglalkozott történetírással Claudius császár. Egy 20 kötetre kiterjedő tanulmány fűződik a nevéhez a TYRHENIKA – ETRUSZK TÖRTÉNET, melyet az Alexandriai könyvtárban őriztek. Kr. U. 390. körül a könyvtárt elpusztító tűzben e mű is megsemmisült. Kortársuk volt Halikarnasszosi Dionüsziosz is, aki politikai megfontolásból az etruszkok és a görögök kapcsolatát hangsúlyozta, ezzel hosszú évszázadokra tévútra terelte az kutatókat.

Magyar Adorján az első világháború idején Olaszországban katonatisztként szolgálva találkozott etruszk utódokkal, nyelvészeti tanulmányt is készített. Foggia környékén a mai napig sajátos nyelvjárásban beszélnek az úgynevezett DAUNI vagyis DUNAI népek utódai, a magánhangzóiban szegény olasz nyelvtől eltérően 14 magánhangzót használnak.

Az etruszk nép eredetéről

Az etruszkok eredetét tekintve alapvetően három elmélet ismert.

1. Az újabb kutatások egyre inkább az **óslakos jelleget** hangsúlyozzák. Zászlós Zsóka György szerint már a Krisztus előtti II. évezredet megelőzően ugyanazon ősnép lakta a Kárpát-medencét és az Itáliai félszigetet.

2. Az **északi, a Duna-medence és az Alpok irányából történő** bevándorlást tárgyi és nyelvi bizonyítékok erősítik.

Mario Alinei és Michelangelo Naddeo mellett Ottó Wilhelm Vacano is ezt a nézetet képviseli. 1957-ben megjelent könyvében arra hívja fel a figyelmet, hogy a Közép-Duna vidéke az ősnép, az ázsiai és az indogermán népek találkozásának színtereként egy művelődési központot jelentett, melynek hatása kisugárzott Görögországra és Itáliára is.

3. Művelődéstörténeti megfontolások alapján **keleti- észak-keleti irányból, a Kaukázus felől, Kis-Ázsiából, a Földközi tenger keleti medencéjéből és a Balkánról** érkező betelepülőknek tekintik az etruszkokat. Irodalmi művek szólnak a Santorini vulkán kitörése utáni időszak krétai eredetű hajósaíról, a kalóz tengeri népekről, a trójai menekültekről, a Aineisről, aki Roma megalapítását kapta feladatául, vagy az éhínség elől menekülő lídekről. Az etruszkok hiedelemvilága, építészeti tudása pedig a Hettita Birodalom, sőt az ősi Mezopotámia műveltségéig vezethető vissza.

Mindegyik elmélet tartalmaz igazságot: **az ókor mellérendelő gondolkodású, ragozó nyelvet beszélő népeinek csoportjai érkeztek több évezreden keresztül a ma itáliaiak nevezett félsziget egy bizonyos területére. Az újonnan érkezők az ősidők óta ott élő ősnéppel és a korábban érkezettekkel együttműködve hozták létre Európa első fejlett műveltségét.** Ők 12 nép szövetségéként határozták meg magukat, politikai rendszerük is 12 városállamra épült. „*Mert három faj alatt négy-négy törzs él kebeledben*” – írta Vergilius is. Az etruszk társadalmat alkotó népcsoportok egyazon ősműveltségből táplálkoztak, azonban évezredek során különböző utat jártak be, különböző hatások érték őket. A sok hasonló vonás mellett lényeges különbségek nehezítették a 12 városállam együttműködését, ezért tudatosan törekedtek az egységesítésre, többek között a nyelv és az írás vonatkozásában is.

Az etruszk nyelvének és írásának fontos sajátosságai

Néhány vélekedés külföldi szerzőktől:

„*Az etruszk írásokat a görög írásjelek segítségével minden további nélkül el lehet olvasni. Csak nem értjük.*” E kijelentést többnyire gondolkodás nélkül átveszik egymástól a szerzők. Mi úgy gondoljuk, hogy **az olvasás célja és eredménye az író gondolatainak megismerése.**

„*Talán előkerül egy terjedelmes kétnyelvű felirat...*”

Abban az esetben, ha a két szöveg tartalma egyezik, az ismert nyelv segítségével közelebb kerülhet a kutató az ismeretlen nyelvhez. Azonban az etruszk nyelv szerkezetében olyannyira eltér az ismert nyelvektől, hogy a kutatók nagyon óvatosaik megállapításaik megfogalmazásában.

Itthon is találkozunk különös ítéletekkel:

„*Rendelkezésre áll egy tökéletes etruszk ABC*”

Több okból sem létezik. Egyrészt a kőkorszaktól ott élő őslakosok és a különböző irányból eltérő időben érkező bevándorlók más és más nyelvváltozatot beszéltek, az esetlegesen magukkal hozott írásuk is eltért. Másrészt részben az egységesítési törekvések eredményeként, részben a szkíta mássalhangzós írás hatására időben is változtak a jelsorok. Ne feledjük: hosszú időről van szó, a Krisztus előtti ezer évről!

„*A megfejtés nem jó, mert nem csengő mai magyar nyelven szól.*” Az etruszk a magyar nyelv ősi formája. Ráadásul a 12 nép nyelvhasználatában is voltak különbségek.

„*A megfejtés nem jó, mert hiányos, és így semmi értelme.*” Vajon elvárható a 100%-os eredmény? A válasz: nem mindig, sőt ritkán sikerül. A tökéletes

megfejtés akadályos az eltelt több ezer év és a jelek által megtett több ezer kilométer út. Figyelni kell arra is, hogy a görög, föníciai, szkíta és más eredetű jelek keveredhetnek egyes írásokban, sőt más hangot képviselhetnek idő és hely függvényében. Kifejezések, nevek, jelváltozatok őrzik titkukat. Hamisítás helyett ezek helyét kipontozzuk. Lehet, hogy a későbbiekben valaki megtalálja a jó megoldást.

„Az etruszk feliratok elolvasásához szükség van legalább két nyugat-európai nyelv ismeretére.” A később keletkezett, folyamatos változásban lévő világnyelvekre gondolt? A megfejtésben nem, de a magyar nyelven elérhetetlen ismeretanyag megismerésében lehet szerepük.

Ismerkedjünk meg néhány komoly, hivatásos kutatás eredményeivel.

Massimo Pallottino alábbiakban foglalja össze a helynevekkel kapcsolatos kutatások következtetéseit: **„...létezett egy bizonyos eredeti mediterrán nyelvi egység, és kimutathatók az etruszk nyelv rokon vonásai nemcsak a görög előtti keleti és kisázsiai nyelvjáráások csoportjával, hanem az itáliai félsziget és szigetek indoeurópai előtti nyelvi rétegével is”**. A fenti vizsgálódások nem terjedtek ki a Kárpát-medence településneveire, nem találhatták meg egyes ősi etruszk városnevek megfelelőit, úgymint: TARCHINIA- TÁRKONY, VEIIBAJA, CHIUSI-CSÚZA, FELSINA-BOLSENA-VELEZNA-BELEZNA, SIENNA-SZENNA, CAERE-SZER...

Mario Alinei az etruszk nyelvet a magyar nyelv egy ősi formájának tekinti. Felismerte az etruszk és a mai magyar nyelv azonosságait: **mindkettő toldalékoló, magánhangzós szerkezetű, jellemzőjük a kezdő hangsúly és ami a legfontosabb: a magánhangzó illeszkedés**. Ez utóbbi tiszta magas és tiszta mély hangrendű alapszavakat jelent, melyekhez a hangrendnek megfelelően kapcsolódnak a toldalékok. Pl. nál-nél, ból-ből, val-vel stb. E jellemzők adnak lehetőséget a rövidítésekre és az írás visszaolvasásra akár több ezer év múlva is.

E megállapítások a magyar nyelvre, mint az ősnyelv örökösére utalnak, erőteljes ösztönzést adnak az etruszk írásemlékekkel történő munkára.

Tacitus szavai azt bizonyítják, hogy az írások eredetének kérdése már az ókorban is politikai kérdés volt: Ezt írta: *„Az írást az egyiptomiak találták fel, Görögországba a föníciaiak vitték be. Mivel a tengeren ők voltak az erősek, így nyerték el a dicsőséget, mintha ők találták volna fel, amit átvettek”*. Hasonlóképpen a görögök évezredek át próbálták bizonyítani, hogy az etruszkok tőlük vették át az írást, ezt napjainkban már cáfolják, időrendi érvekkel. Valóban találunk görög hatást tükröző írásemlékeket, ezek írások vizsgálatához már sajátos nyelvi előképzettségre van szükség.

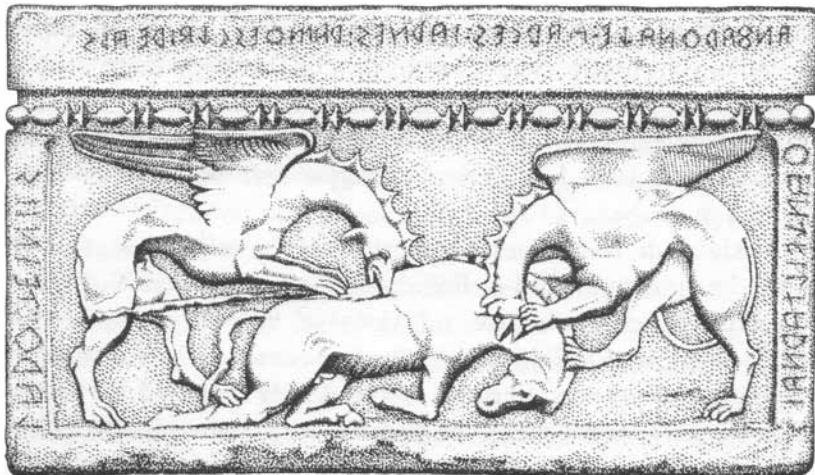
Mire vállalkozhatunk a magyar anyanyelv és a szkíta-székely-magyar rovásjelek birtokában?

A szkíta kapcsolat

A kutatók általában figyelmen kívül hagyják az etruszk társadalom szkíta összetevőjét. Holott már az ókorban tudták, hogy a szkíta nép régebbi a görög, sőt az egyiptomi népnél is. Az ismert etruszk írás emlékek jelentős hányada a szkíták ősi írásához áll közel, viszonylag könnyen felismerhető jelváltozatokkal, helyenként más írásrendszerekből vett elemekkel. Ide tartoznak egyes ismert terjedelmes írás emlékek: a PERUGIAI HATÁRKŐ, a LEMNOSI ÁLDOZATI KŐ, a MAGLIANOI ÓLOMLEMEZ felirata. De sírfeliratok, bronztükrök hátoldalára karcolt feliratok, átoktáblák is. A korai kerámia- és fémművesség eredetét is a Duna-medencére vezetik vissza a kutatók. E kapcsolat a szárazföldi es vízi utaknak köszönhetően folyamatos volt, továbbá kiterjedt attól keletre, észak-keletre is.

Hérodotosz azt írta, hogy „Szkítaország legnagyobb folyója az Ister (Duna), az Isterbe folyik a Partisum (Tisza) és az Agatyrosoktól (Erdélyből) a Maris (Maros) folyó. Felsorolja a Szkítaország további folyóit a Kárpátokon túl. A Porata (Prut), a Tyras (Dnyeszter), a Hypanis (Bügg), a Borystenes (Dnyeper), továbbá a Tanais (Don), az Arexes (Volga)...”

A szkíta és etruszk műveltségek kapcsolatát meggyőzően bizonyítja a Vulci városában talált kőszarkofág díszítése és felirata. Vulci a Tolfa hegység közelében található. Tolfa környéke már a Kr. e. XIII-XI. században lakott volt. Az etruszk időkben virágzó iparváros volt, mert a hegy rezet, vasat, ónt és ezüstöt biztosított. Fegyvergyártása, kerámiagyártása, kőszobrászata is híres volt. A többi városhoz képest tovább tartotta magát, de Kr. e. 280-ban nem tudott a római betörésnek ellenállni, Vulcít Róma szövetségre kényszerítette, területeit meghódította. Az itt talált kőszarkofágon lévő kép a Dnyepropetrovszki szkíta hercegnői sír arany

1. ábra: Vulci kőszarkofág

nyakékéről ismerős. Felirata a székely-magyar rovásjelekkel olvasható, majdnem teljesen. Jobboldalt: **Ó ARA GYÁSZOLJA? ADRASZ.** Baloldalt: **LADO TeP SZ RSZSZAK /TÉP ESZT** vagy **ÖSSZE ROSSZAK/.** Felső sor: **ARMAD Ó RACSAP VAD NéPeK SZADRaP/FaK DAMOGAK /TÁMADJÁK/ S DZSASZ... /S GYÁSZ...**

A megfejtését követően derült ki, Friedhelm Prayon könyvéből hogy volt egy ADRAS/T/ nevű etruszk király. Lehet, hogy az ő részére készítették a szarkofágot? A történészek tudnának választ adni kérdésünkre.

Módszertani kérdések

A szkíták örököseiként tehát dolgunk van az etruszk írásokkal. Sokan megszólítottunk. Baráth Tibor, Benedekffy Ágnes, Bodnár Erika Fabó László, Faragó Zsigmond, Kur Géza, Szabó Károly, Tóth Zsigmond, publikálták is eredményeiket. Az interneten is gyakran találkozunk etruszk írások megfejtésével.

Általánosságban néhány észrevétel: Ha az etruszk jelekre legjobban hasonlító latin jelek hangértékére alapozunk, kérdéses az eredmény. Igaz, hogy néhány jel hasonlít az etruszk es latin írásban, például az A, D, L, de a jelek egy része csak alakra egyezik, hangértéke teljesen más, pl. etruszk P latin E, etruszk SZ; LATIN I; etruszk W , latin M. Gyakran balról jobbra "olvassák" a jobbról balra tartó írásokat, önkényesen adnak hangértéket az egyes jeleknek, vagy figyelmen kívül hagynak egyes jeleket. Természetesen minden megfejtést tanulmányozni kell, a hibákat kiküszöbölve, a jót megtartva, lépésről lépésre haladva.

A munka ellenőrzését az etruszk jelek latin hangértékének jelölésével kell biztosítani, azonban nem szabad megütköznünk azon, hogy nem találjuk a - későbbi - latin helyesírás szabályait. A szövegeket hangzás szerint jegyezték le - másképpen nem is teheték volna.

Az etruszk írások - az ókori írások többségéhez hasonlóan - jobbról balra irányultak. Ez volt az alapelv. Az írások bizonyos hányada ökörszántás-szerű, ahol a páros sorok balról jobbra es fejjel lefelé íródtak, az utolsó sor feltétlenül, a balvégzet megelőzésére. Gyakori a körkörös vagy más alakzatot követő sorvezetés is.

Célszerű a munkát életképekhez tartozó szövegekkel kezdeni, ahol a kép segíti a szöveg megértését, a szöveg pedig a kép mondanivalójához visz közel. A bronztükrök hátoldalán találtak ilyeneket.

Az alábbi életkép egy színház munkatársainak helyzetében beállt kedvezőtlen változásról szól. A kép felső részében Tháliát, a dráma múzsáját látjuk az ő szerén. A szövegben csak a mély hangrendű magánhangzókat írták ki, a hiányzó magánhangzók, magas hangrendűek.

2. ábra: Bronztükör hátoldala – színházi jelenet

eGY PeLI SeReP – EGY FÉL SZEREP
SeNPeD éR GáSZ – SZENVED, ÉRI GYÁSZ
...GaLIAD aZ SoRSuK – ...GALÁD AZ SORSUK – DAOLO – DALOLÓ

Az életképekhez tartozó szövegek elemzése során megismert jelváltozatok birtokában léphetünk tovább a terjedelmes írás emlékek felé, melyekben már ismétlődnek a jelek, szavak, így módunkban áll munkánkat ellenőrizni. Ha egy jelváltozat adott hangértékkel felruházva következetesen értelmes olvasatot ad, akkor jó úton járunk. A PERUGIAI HATÁRKŐKÉNT ismert emléken például többször megtaláljuk a **GYEPLŐSZÁR, SOR, OSZLOP, VONÁS, MARSLEP/MARSLÉPÉS, OSZOL, DAUNÉP/DUNAI NÉP** szavakat.

3. ábra: A lemnosi áldozati kő

Az Égei-tenger keleti medencéjében, LEMNOS szigetén talált, a Kr. e. VII. századból származó ÁLDOZATI KŐ két oldalán két látszólag eltérő jelrendszerrel készült felirat látható. A tudományos világ várja a feliratok megfejtését, mert úgy gondolják, választ adna az etruszk és a pelazg nyelv kapcsolatára. Mindkét felirat jelkészlete visszavezethető a szkíta-székely-magyar rovásjelekre, a szavak kb. 80 %-a magyarul érthető. A két szöveg csak részben egyezik. Mindkét szövegben többször találkozunk a **HALLGASSÁK AZT HALLGASSÁK**, és **A KÉPED Ó LÁSZLÓ** felkiáltással, igaz, zöngésségben eltérő kiejtéssel /**AGASSZÁK AZT AGASSZÁK, AKASSZÁK AZT AKASSZÁK**/. Mindkét szövegből arra lehet következtetni, hogy egy családtag temetés során siratja Lászlót. A kép egy lándzsát tartó, keserű arckifejezésű férfit ábrázol. A keskenyebb oldal feliratából kiderül, hogy László a hazáért az életét adta, és a koporsó lezárásakor az őt sirató családtag szíve is megszakadt. Mindkét szövegben találkozunk a **PEG SZIV FO**, azaz **rePED A SZÍV FŐ**? Hogy miért két különböző jelkészlettel? Lehetséges, hogy két László is eltemettek? Apát és fiát? Érdekes, hogy egy görög kutató is apa-fia kapcsolatára gondolt. A két felirat közül melyik etruszk, melyik pelazg?

Hangok és jelek

LATIN	FÖLDNÖZI-TENGERI	SZÉKELY-MAGYAR						
A Á	AAA	AA	K	2 2 1	1	SZ	I	I
B	⌘	X	K	⌘	◇	T	1Y1M	Y
C		↑	L	∨∨∨	∧	TY	∨∨X	XX
CS	H	H	LY	○	○○	UÚ	M∨	∨∨
D	∩∩∩	+	M	M84∨8	∩	ÜÜ		∩∩
E É		∩∩	N	∩∩	∩	V	∨∩M	∨M
F	∩⊕∨	⊕⊕	NY		∩∩	Z	∩∩∩∩	∩∩
G	∧∧	∧	OÓ	○○□□◇	∩∩	ZS	Y∧V	Y
GY	∩	∩	ÖÖ		K	NK	∩	∩
H	∩	∩	P	∩∩	∩	DZ	∩	
I Í	∩∩∩	∩∩	R	H	HH	US	∩	∩
J		1	S	∧∨∩Y	∧	TZ	∩	1
						TN	∩	

4. ábra: Székely-magyar – etruszk jelsor

Alapesetben az olvasáshoz rendelkezésre áll egy ABC. Itt fordított a helyzet: Sok-sok olvasási próbálkozás után állt össze a mellékelt jelsor. E jelsor a további munka során kiegészülhet újabb jelváltozatokkal.

A mássalhangzók hangértékeinek keresésekor sokat segít nyelvjárásaink ismerete. Az egyes nyelvjárások a mássalhangzók használatában is eltérhetnek. Az eltérés sok esetben a hangképzés helye szerinti képzett csoporton belül történik. Tapasztalataink igazolták a hivatalos kutatások megállapítását, miszerint nem találtak **B** hangot, feltehetően a **P** és **F** viselte a szerepet. Ha a rovás **X** jellel találkozunk, akkor a **10**-es számra kell gyanakodnunk. Viszonylag könnyebb az **M** és **N** felismerése. Annak ellenére, hogy több változatban találkozunk velük, az egyes változatok az általában párban fordulnak elő. Az **NY** hang jelét nem találtuk meg eddig. Minden jel arra mutat, hogy kevesebb sziszegős hangot használtak, mint mi. Rovásírásunk **SZ** jele gyakran előfordul. Az **S** 90 fokkal elfordítva helyenként összetéveszthető az **N**-nel, de 180 fokkal elfordított helyzetben is találkozhatunk vele. Ritkán látható a **ZS**-hez hasonló jel, mely egyben az **50** jele is egyes jelrendszerekben. A **C**-t nem tudtuk azonosítani, pontosabban – különösen a fiatalabb írásokban – a latin **C**-t **K**-ként ejtik.

A **T** és **D** helyettesíthette egymást, a **TY** és a **GY** is. Gyakran találkozunk az **L** lépésre induló lábat idéző formájával, fejjel lefelé, azaz lábbal felfelé is. A mely hangrendű **LYO**-val nem találkoztunk. Nem könnyű a magas hangrendű **EJ** azonosítása megkülönböztetése az **Í** és **T** jelektől. A köhögős hangok közül a **H**-t sokszor elhagyták mint rejtőző hangot, az **AK** jel kissé kiegyenesedett formája viszont magas hangrendű környezetben is értelmes olvasatot ad. A **G**-vel találkozhatunk a székely-magyar rovásból ismert formában, de ügyelni kell arra, hogy rövid szárral esetleg **F** is lehet! A mássalhangzókat tekintve nagyobb arányban találkozunk a zöngétlen változatok jeleivel, ami utalhat a nyelv zöngétlen voltára is. E megfigyelésünk is egybevág a tudományos kutatások megállapításaival. A hivatalos kutatások szerint Kr. e. 5. századtól helyenként megfigyelhető a jelek számának csökkenése, amit a nyelv elszegényedésével hoznak kapcsolatba. Sokkal inkább a rövidített írás elterjedésére, vagyis a magánhangzók elhagyására utal. Érdekes, hogy éppen ebben az évszázadban települtek át a görögországi szkíták Etrúriába. Ezen írásoknál külön feladat a hangzósítás, azaz a ki nem irt magánhangzók megtalálása. A magánhangzók közül az **A**, **E**, **I**, **O**, **U** hangokat tudtuk azonosítani. Fejtörést okoz, hogy volt-e **Ö** és **Ü** hang az etruszk nyelvben, vagy egyes városállamokban, jelölték-e, vagy mint magas hangrendű magánhangzót kihagyták, esetleg a mély hangrendű párjukkal **O**, **U** helyettesítették?

Találtunk-e ligatúrákat? Igen, és ezek elgondolkodtatnak bennünket ősiségünkkel, valamint az íráshordozó nép vándorlásával kapcsolatosan.

Az **US** ligatúrával a **PYRGI ARANYLEMEZEN**, az **NK** sajátos egyberovásával a **MAGLIANOI ÓLOMLEMEZ B** oldalán, a **LEMNOSI KŐ TZ**, **TN** egyberovásánál követett elvvel az Alma Atában talált ugyancsak 2700 évesnek tartott ezüstcsészén, a boszniai piramisban és a **NIKOLSBURGI ABC** jelei között is találkozunk.

NASJÓAK 80 EZÜST. NÁSZLÁNYnak SZÉP GYüRü Adj Ujjára. aTYÁRA /fejére/
TeSZeD SZIRAKuzai? SZÉP Mirtuszt? A SZékPaDOK, SeR, FÉNYEK. TYeBeRBe
GYALOGNéPnek aGYaD RéSZt. 5 EZÜST. NÁSZLÁNY /menyasszony/
ATYAFISÁGA? RéSZiRe A MaraDéKot. NÁSZ... 50 EZÜST ADJ 50 PÁRNA
NeFÉLj FÉRj IPaRkoDj SZÉPViTÉZ. üGYeSLÉGY.....ISteNeS ATYÁD.

GYALÁZÓAN AljaSaK a NéPek GyászTePeRSzéNán ATYÁDNÁLÁN
...aDJál Rá DiSzGYáSZ-t. LePuNéPeT IRTaNaK aZt. Úgy Szenvedek? BeZZeG De
BeZZeG. ...Se SZáNNaK GYáSZKaLaPot GyaLÁZnak ISTen IS oDaHaGYoTT.
LáSDHanGoKkaL ÁLMODoK HaRANGoK.

5. tábla: A maglianoi ólomlemez két oldala

A lemez A oldalán rendezett írást látunk. A fia esküvőjére készülő apa gondolatait ismerjük meg. Az első szó: **NASJOAK**, azaz **NÁSZJÓK**. Felsorolja az esküvőhöz szükséges javakat, és jó tanácsokkal és látja el a fiát, majd jókívánásokkal fejezi be. Ennyivel tömörebb volt az ókori nyelv? A **B** oldal írása kusza. Egy özvegy siráma tartalmazza, aki a **LEPU** néphez tartozik. „**LEPU NÉPET ÍRTANAK AZT.**” Mario Alinei könyvéből derül ki, hogy nemesi népet jelentett. Talán a **LÓFÓ** módosult formája? Rímeket is tartalmaz: **...SEM SZÁNNAK, GYÁSZKALAPOT GYALÁZNAK... ISZTEN IS ODAHADOTT, LÁST HANGOKKAL ÁMODOK, HARANGOK...** Érdekesség a **H** hang jelölése, ami rejtőzködő hangként igen ritka. A rajzok a megfejtés menetébe is bepillantást engednek.

ÖSSZEFOGLALÁSKÉNT AZT MONDHATJUK, HOGY A MAGYAR NYELV ÉS ROVÁSJELEINK MÓDOSULT FORMÁINAK ISMERETÉBEN AZ ETRUSZK ÍRÁSOK EGY RÉSZÉ MEGFEJTHETŐ. A FENNMARADÓ ÍRÁSMLÉKEK ÉRTELMEZÉSÉHEZ SEGÍTSÉGET ADHATUNK.

Mi, magyarok, az etruszkokhoz hasonlóan együttműködésre törekvő nép vagyunk. Az írásfejtés összetett feladat, különböző képességeket igényel, ezek mindegyikét nem birtokolhatja egy ember magas színvonalon. A csoportos munka itt is csodákhoz vezethet, egyben az eredmények ellenőrzését is szolgálja. Eredményeinket nem kezelhetjük személyes tulajdonukként, azok a nemzet tulajdonát kell képezzék. Csak így kaphatjuk meg munkánkhoz társainktól és Teremtőnkől a támogatást.

A tanulmány összeállításához felhasznált irodalom:

Mario Alinei: Ősi kapocs - a magyar-etruszk nyelvrokonság, Allprint Kiadó, 2005.

Baráth Tibor: A magyar népek őstörténete, Egyesített kiadás, Somogyi Zoltán, USA, 1997.

Benedekffy Ágnes: Az etruszk kapcsolat, Magyarságtudományi Füzetek.

Bodnár Erika: Az etruszk-magyar aranylemezek titka, Színia Budapest, 2005.

Charlotte Ueckert: Die Erben der Etrusker, Verlag Josefine Rosalski, Berlin 2013.

Christopher Smith: Die Etrusker, Christopher Smith, Oxford University 2013.

Forrai Sándor: Az ősi magyar rovásírás az ókortól napjainkig, Antológia Kiadó, 1994.

Friedhelm Prayon: Die Etrusker, Verlag CH Beck, München, 2010.

Kenediné Szántó Livia: Az etruszkok nyomában, Corvina Budapest, 1977

Massimo Pallottino: Az etruszkok, Gondolat Kiadó Budapest, 1980.

Mathias Koch: Die Alpen-Etrusker, J.B. Hirchfeld, Leipzig, 1923. Reprint kiadás.

Dr. Szabó Károly: Etruszkok és magyarok, Kárpátia Műhely Budapest, 2008

Mesterházy Zsolt: A magyar ókor, Kárpát Ház Budapest, 2003

Mika Waltari: Turms a halhatatlan, Magyar Elektronikus Könyvtár

Radics Géza: Eredetünk és őshazánk, Magánkiadás

Rozsnyai Ágnes: A magyarság spirituális gyökerei, Püski Kiadó Budapest

Staatliche Museum zu Berlin: Etrusker in Berlin, Verlag Schnell & Steiner GMBH. 2010.

Tóth Zsigmond: Divine Antiquities, Heraldika Kiadó, Budapest, 2005

Vacano Otto Wilhelm: Die Etrusker in der Welt der Antike, Hamburg, 1957

Varga Csaba: Szavaink a múltból, FRÍG Kiadó, 2010.

Vetési Zoltán: Magyar kincsek, egyetemes értékek, Kohézió Egyesület, Temesvár, 2012.

Zászlós Zsóka György: Toszkánai harangok, Budapest, 2001.